

Soud první stolice zamítl požadovací (vlastnický) nárok pachtýřův na pozemky, připsané kostelu v S., ježto celková výměra pozemků kostelních činila méně než-li 8 ha (čl. IV (1) zák. č. sb. 166/1921). Rekursní soud nařídil prvnímu soudu, by o přihlášce jednal. Důvody: Podle napadeného usnesení jde o majetek kostela v S., tedy o jmění zádušní. Jmění zádušní, určené k vybavení a udržování kostela a k úhradě nákladů na potřeby kostelní (fabrica ecclesiae), nutno však rozlišovati od jmění obročního (beneficia). Rozlišování to činí §§ 38—41 zák. ze dne 7. května 1874, čís. 50 ř. zák. Podle čl. IV zák. ze dne 1. dubna 1921, čís. 166 sb. z. a n. nesmí býti zmenšen pod 8 ha jenom zemědělský majetek patřící církevní nadaci neb obročí; toto obmezení tudíž replatí pro majetek zádušní. Zamítavé rozhodnutí prvního soudu není tudíž odůvodřeno.

Nejvyšší soud obnovil usnesení prvního soudu.

Důvody:

Ve zprávě zemědělského výboru k osnově zákona ze dne 1. dubna 1921, čís. 166 sb. z. a n. (tisk 1500) se uvádí, že článek IV, uznávaje do jisté míry námitky zastanců účelnosti pozemkového majetku církevního, chce aspoň částečně zmírniti nepříznivé důsledky stanovení nových lhůt, mající vliv na jeho celistvost. Také v druhém odstavci článku IV dotčeného zákona mluví se prostě o půdě církevní. Z toho, jakož i z okolností, že v článku I č. 1 zákona ze dne 15. dubna 1920, čís. 311 sb. z. a n. staví se pozemky kostelní a zádušní jakožto statky církevní na roveň pozemkům farním a obročním, dlužno souditi, že dle úmyslu zákonodárcova »majetkem patřícím církevní nadaci« uvedeným v prvním odstavci článku IV zmíněného zákona rozuměti jest také majetek kostelní čili zádušní, a že jde o nepřesnou a nejasnou stilisaci, nevzpomenuto-li tam výslovně majetku kostelního čili zádušního. Není ani rozumného důvodu, proč by s takovým majetkem mělo býti nakládáno jinak, než s majetkem obročním a nadačním. Poněvadž jest zjištěno, že kostelu v S. zbývá zemědělské půdy jen 6 ha 62 a a 73 m²; — pachtýři, jimž zádušní pozemky na základě přihlášek podaných před působností zákona ze dne 1. dubna 1921, čís. 166 sb. z. a n. právoplatně byly již přiřčeny, nepodléhají omezení stanovenému článkem IV tohoto zákona; — a proto nový požadovatel musí ustoupiti [čl. IV (4) a (2)]; — byl nárok pachtýřův na postoupení požadované plochy do vlastnictví právem zamítnut prvním soudem. Tím není dotčeno právo, žádati, aby požadovaný pozemek byl pachtýři podle § 29 pož. zák. ponechán aspoň v pachtu [čl. IV (3)]. Ježto jde o samostatné jmění kostela v S., nemá významu okolnost požadovatelem v rekursu vytýkaná, že kostel v S. jest kostelem filiálním, patřícím k mateřskému kostelu v K., a že obou obročí užívá též beneficiát (děkan v K.).

Čís. 1184.

Předpisu § 382 čís. 8 ex. ř. nelze použiti, bylo-li manželství již rozloučeno, třebas z viny odpůrce navrhovatelky.

(Rozh. ze dne 20. září 1921, R I 1172/21.)

Rozloučená manželka domáhala se na manželi placení výživného a žádala též za povolení prozatimního opatření v tomto směru. Soud první stolice návrhu vyhověl, rekursní soud jej zamítl. Důvody: Ustanovení prozatimního výživného, jež manžel své manželce platiti má, povolením prozatimního opatření dle §§ 91 a 117 obč. zák. a § 382 ex. ř. předpokládá nutně, že je tu poměr manželský, za jehož trvání zákon manželce žijící ať si ve společné domácnosti s mužem nebo mimo domácnost, tuto slušnou výživu se strany manžela zabezpečuje. Manželství sporných stran bylo právoplatně rozloučeno a není ho tu více; domáhá-li se manželka nyní žalobou proti svému bývalému manželi dalšího výživného od právoplatného ukončení sporu rozlukového a rozdílu vyššího výživného, než jaké jí bylo ve sporu rozlukovém prozatím přiznáno, nemá tento její nárok více základu v trvajícím poměru manželském, nýbrž jest svou povahou nárokem čistě majetkoprávním (§ 1266 obč. zák.), kterému zákon nepřiznává téže ochrany, jako zákonnému nároku na výživu v základě trvajících poměru manželského dle § 382 čís. 8 ex. ř. a bylo proto návrh žalobkyně ve smyslu tohoto zákonného ustanovení činěný zamítnouti.

Nejvyšší soud nevyhověl dovolacímu rekursu.

Důvody:

Návrh na prozatimní opatření, kterým žalovaný má býti uznán povinným, aby žalobkyni platil do právoplatného rozhodnutí sporu o výživu prozatimné výživné, opírá se jediné o ustanovení čís. 8 § 382 ex. ř., není však jím odůvodněn, poněvadž předpis ten, jak ze znění jeho vyplývá, předpokládá mezi stranami poměr manželský, čehož v tomto případě není. Rekursní soud, zamítnuv návrh ten, posoudil věc správně po stránce právní, a možno v dalším poukázati na správné důvody napadeného usnesení. K vývodům dovolacího rekursu sluší podotknouti jen tolik, že rozluka manželství není totožna s rozvodem, přes který trvá manželství nadále, a že lze proto v právním smyslu mluvit sice o manželi rozvedeném, ne však o manželi rozloučeném, poněvadž rozlukou poměr manželský úplně zaniká. Také z porovnání § 1264 obč. zák. s §em 1266 obč. zák. vyplývá, že zákon přiznává nárok na výživné pouze manželi bez vlastní viny rozvedenému. Zda má žalující nárok na výživné vzhledem k tomu, že manželství její se žalovaným rozloučeno bylo z jeho viny, bude nutno rozhodnouti rozsudkem, avšak v tomto případě nejsou strany manžely ve smyslu § 382 čís. 8 ex. ř., a nelze proto předpisu toho na tento případ použiti.

Čís. 1185.

Starosta obce, jenž, řídě dražbu obecních pozemků, dal vydražitelům nesprávnou informaci, není dle § 1295 obč. zák. práv ze škody jim vzniklé.

Ani obec není práva, nebylo-li starostovo prohlášení před tím usneseno obecním zastupitelstvem.

(Rozh. ze dne 20. září 1921, Rv I 242/21.)

Žalobce koupil ve veřejné dražbě od obce pozemky, když se byl ještě i po dražbě dotázal starosty, řídícího dražbu, zda k pozemkům vede